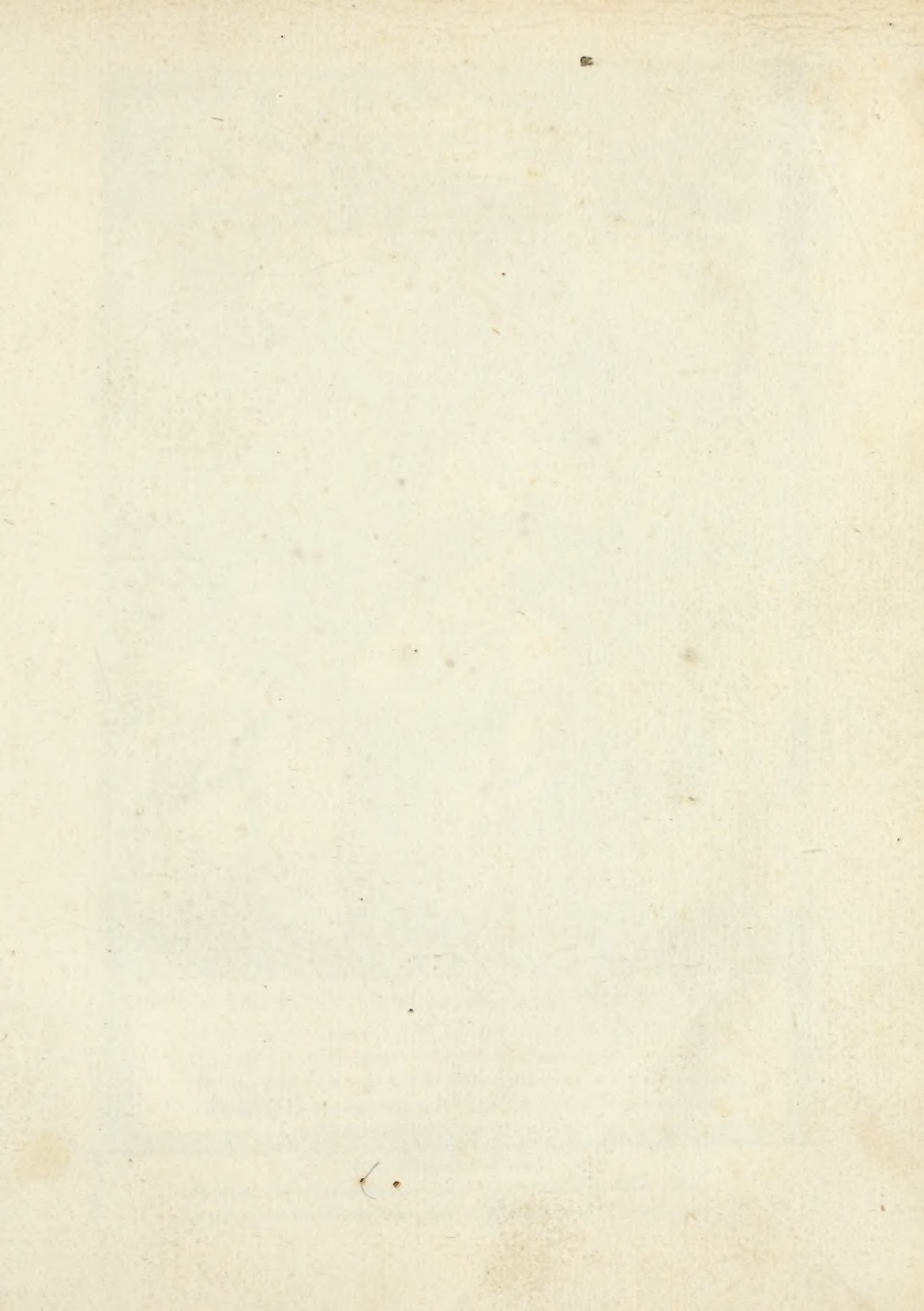

93

[Faint, illegible handwriting]

EEN GOED EYNDE KROONT HET WERK.

*Hier leert Voorzigtigheyd het menschelyk bedryf
Te passen op 't Gemoed, en meer voor Ziel als lyf
Te zorgen met zyn hert; en hoemen d'aardse dingen
Moet doen na maat en Wet, als regte Hemelingen.*

tot Amsteldam

*Gedaan door Iohannes en Casparus Luyken, en
Uytgegeven door Nicolaus Visscher met Privilegie.*

172

THE HISTORY OF THE REIGN OF HENRY THE SEVENTH

BY JOHN HALLAM, ESQ. OF LINCOLN'S INN

LONDON: Printed by J. JOHNSON, in Pall-mall, 1827.

SPIEGEL
van 't
MENSCHELYK BEDRYF
vertonende
HONDERT-VERSCHHEYDE
AMBAGTEN
zeer konstig afgebeeld
en met
ZEER ZINRYKE SPREUKEN
en
STIGTELYKE VERSEN
verrykt
door
IOHANNES en CASPARUS
LUYKEN,
en onlangs uytgegeven
tot **AMSTELDAM** door
NICOLAUS VISSCHER
met Privilegie.

STRECK

van

NIJCKSCHILLY & BLDUYT

HONDERD VASCHEIDDE

AMBAATEN

van de stad van

Amsterdam

TOEGELIJKTE SCHRIFTEN

op

STRECKEN VAN

Amsterdam

door

JOHANNES VAN CAPELLAN

LEZIKEN

van de stad van Amsterdam

van de stad van Amsterdam

NICOLAAS FISCHER

met Privilegie

De Backer.

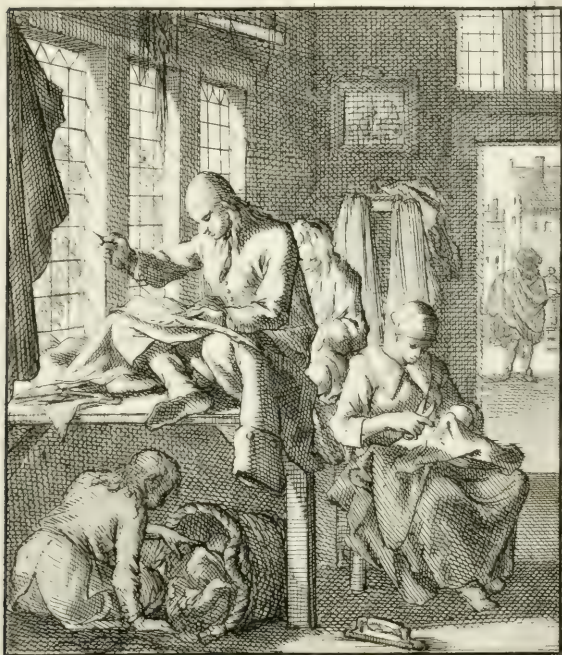
Die't lichaam voed, Is voort Gemoedt.

ô Schepper van het lieve Brood,
Tot voetsel van het tijd'lick leeven
Hoe heeft uw mildheid ons genood,
Om ons u-Selfs tot Brood te geeven:
ô Brood dat uit den Heemel viel
Vervaardigd ghij dan onse Ziel.

De Kleermaaker. 2

ôMens besteed, , Uw beste kleed.

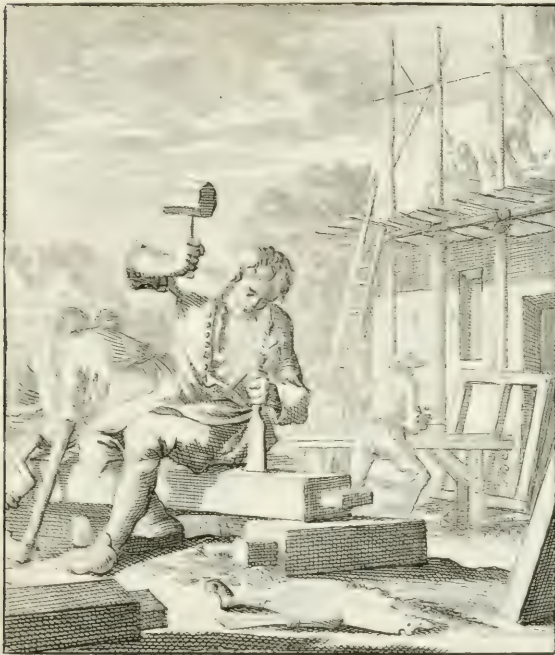

Het Kleed is noodig in der Tjijt ,
Maar beide, Kleed en Vlees verslijt :
En daarom Zijnder grootē reeden ,
Om ūt te sien met, ons Genoed,
Naa Heemels Stof en heilig goed ,
Dat ons voor enig mocht bekleeden.

De Timmerman.

3.

Het minder word betracht, Het meerder niet bedacht.

Soo't aardse Huis tot nut kan strecken,
Om ons voor ongeval te decken ;
Gelijk het seer beminlijk doet ;
Wut hoord men dan met rijt te bouwen
Daar't leeven Ewig huis sal houwen,
Wanneer 't van hier verhuisen moet.

De Metselaar.

4

De quaa Gebuür, Vereist een miûr.

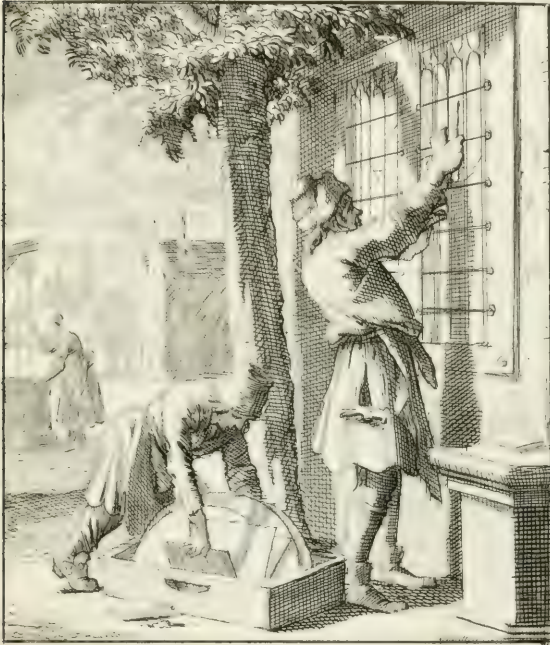

De Mens bemûurd Zijn tijdelik leeven ,
Om voort gevaar te Zijn omgeeven,
En 't ewig deel leid veeltijds bloot;
Gelijk een GrensStat sonder wallen ,
Ten roof van 's vijands overvallen ,
En prijkel van een ewige doot .

De Glasmaaker.

5

Het leeven sucht, Na licht en lucht.

Om't Licht niet buiten't Huis te sluiten,
Is't schoon gebruck van glaase ruiten,
Maar't huis des herten houdt mendicht,
Door eidelheid en beuselingen,
Met hout en steen der aards dingen,
En stopt het toe, voort heemels licht.

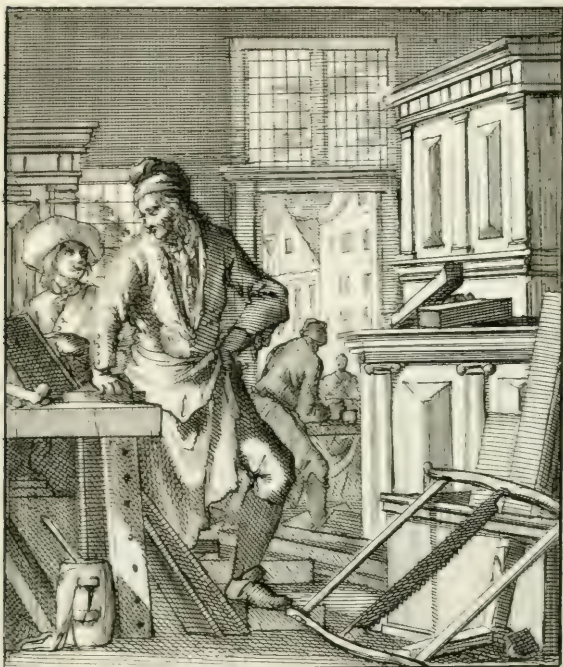
De Lootgieter. 2
Leid het Goed, In't Gemoeedt.

De Mens, om't hemels nat te vangen,
Maakt aan Zijn woning waatergangen
Om dat hij gaarn nooddrift had:
'Is wijslijk; liet hij maar aen reegen,
Van Godts genaade, liefde en Zegen,
Niet vloeien, buiten't Herten vat.

De Schrijnwerker.

Best gekist, Minst gemist.

De kas besluit in sich den Schat,
 Van't winbaar en voorspoedig leeven;
 Maar waare wijsheid heeft gevat;
 Dat sij, en wy, malkaar begeeuen;
 En maakt een Schat kist van Zyn hart,
 Daar eeuwig goed beslooten wart.

De Schuyermaaker. 8
Een ider soeck, d'Onreine hoeck.

De Suidlickheid neemt vuyl en stof
Van't nette kleet en huisraad of,
Maar't best van al word veel vergeeten;
Het eenwig deel, de waarde Ziel,
Daar soo veel zonden stof op viel,
Bespat, beklad; en vuil beseeten.

De Beesem maaker.

9

Maaktschoonendraagel, Daar't God behaagd.

De Beesem in Gods Woord gevonden,
Doorwelbedachtheid t'saam gebonden,
Behoorde in't woonhuis van't Gemoed,
Den dreck der aarden uit te keeren;
Op dat daar Christum quam looseeren,
Een waarde Gast, met eeuwig goed.

De Mandemaaker.

10

't Ondichte Vat,

En houd geen nat.

Die waãter schepte met een Mand,
Die scheen niet wel by Zyn Verstand:
Veel Handen soecken Heil te grypen,
In't gaatich Vat vandeesen tyd,
Maar 't sal haar altemaal ontsypen,
Schep Heil in 't Vat der Eeuwigheid.

De Seeve maäker.

11

Gy die op't klyne siet, Versuimd het groote niet.

ô Mens, soo schrander in het schiften,
Tot wordeel van het vlees en bloed,
Hoe noodig was't u uit te siften,;

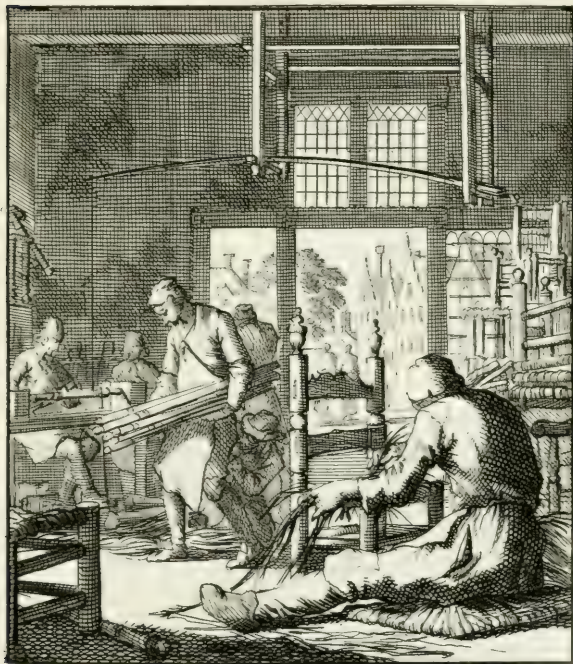
Het quaad van't goed in uw Gemoed,
Op dat ghytbeste mocht behouden,
En u geen achteloosheid berouden.

De Stoelemaaker.

12

Al was't van Goud, Het breekt als Hout.

De Stoel van sachtigheid en rust
Staat in het Ewig huis des Heeren,
Door haar, die op Gemack belust,
Met hun Gemoed by God verkeeren:
Hoe sacht een aardse Seetel Zy,
Hy breekt ten laatste en gaad voorby.

De Gaarentwynder.

Al scheen het haat, Het mach geen quaet.

Gedraatd, geslingerd en geslaagen
 Dat moet het draatien al verdraagen,
 Maar't is het selve nut en goed:
 Soo moet den Strijd en't kruis den vroomen
 Door Godts bestier ten besten koomen,
 Tot een gedwee en sacht Gemoed.

De Syreeder.

14

Mensoeck, endraag, Dat God behaag

Al was het Booven kleed Satyn,
En't Onderkleed van oude lappen,
Het sou voor Elck verachtlyk Zyn:
Die't Spoor van Deugd niet in gaad stappen,
Al blonck het Lichaam van Cieraad,
De Ziel is Voddich in derdaad.

De Nachterdynd, Alst Dachie schynd.

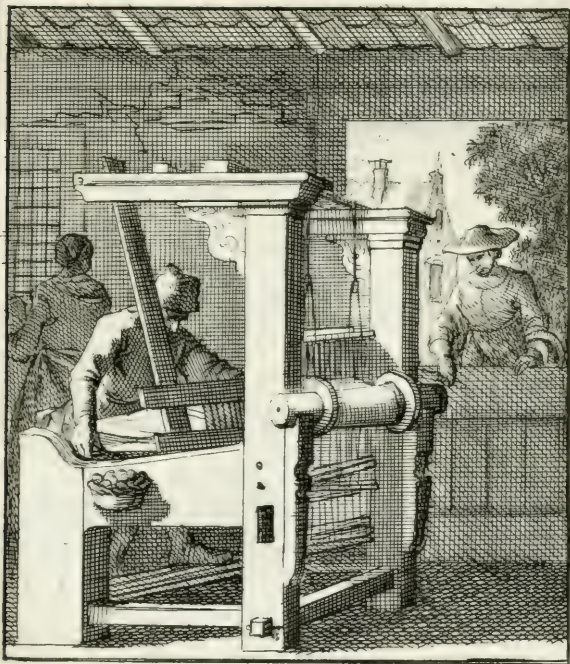

De Maat der liefde Gods is vol:
Een Ziel die't quade wil versuaken,
Zyn Schuld, als Puper of Scharlaaken,
Sal Zyn, als Sneeuw en witte Wol:
ô Mens, ô mens, wild u bekeeren,
Op sulck een vryndlyk Woord des Heeren.

De Weever.

16

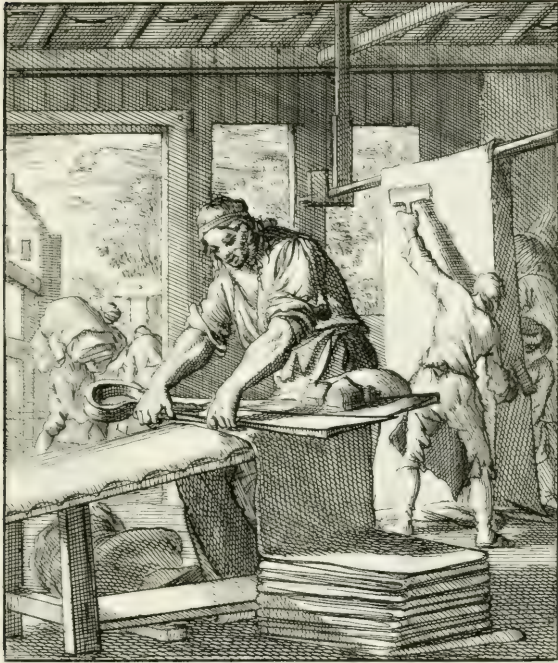
Ghy die wel op uw handwerck let
Maakt doch het Stuck uw's leevens net.

Gelyck de weefspoel doort gescheer,
Soo vluchtig Zyn de leevens daagen,
En koomen Eeuwiglyck niet weer:
Dat Elck Sich dan voorsichtich draage:
Is't Leef stuck Recht, of Slecht gedaan,
Daar sal Goed, of quaad Loon op staan.

De Droog scheerder.

Hij's wys, diët kleet bereit, Dat ewig niet verslyt .

De Mens, die tyd en vlyt besteed,
 Maakt van het beesten haar Zyn kleet:
 Soo kan hy't al, voor't vlees bereiden;
 Was't dan niet al te slecht gedaan
 Dat d'arme Ziel, in't oovergaan,
 Gans naakten bloot, van hier most scheiden.

De Veruwer. 18.
Gemeenheit . geeft . Eenheidt .

Rood bloed van Jesus, schone kleur,
Treckt onse Zielen, deur, en deur,
Op dat wij't eenwig Oog behaagen;
Gehijk des laaken veruwers nat,
Het bleeke wollenkleed dooryat,
Om, als herbooren, op te daagen.

De Schoenmaaker. 19

Siet ophet middel niet, Maar daarhet omgeschied

De voet besluit sich in de Schoen,
Doch't is niet om de Schoen te doen;
Maar, om den weg daar mee te treden:
De Ziel woond wel in vlees en bloedt,
Maar't sy haar, als den schoen de voet,
Om mee te gaan, na't land van vreedten.

De Kammeemaker. 20
Kam uit de klis, Eeert' slimmer is.

Het haar des hoofds verwerd by nacht,
Wort 'smorgens weer te recht gebracht.
De Mens is vol van gaauwe Zonden;
Maar't waare Hoofd stuck in het hert
Sit veeltijds, iaar, op iaar verwerdt,
En blijft een broeinest van de Sonden.

De Brillenmaaker.

21

Nietherengunt, Maar op een puut.

Het Middel brenckt de Saak hervor,
Die anders het Gesicht verloor:
Hield soo de Geest het Oog beslooten,
Door't Middel der Vergancklykheid,
Van alle Weesens deeser Tyd,
Dan sou de Enigheid vergrooten.

De Naaldemaaker.

Hoe meer belet, Hoe eer belet.

Men heeft een hard en vreeslyck woord
 Uit d'aller soetste mond gehoord ;
 ô Naaldenoog, soo t'overweegen!

Noch staadt het onbedacht Gemoed,
 Naa aardse rykdom, geld en goed,
 En noemd die hinderpaal een segen.

De Spelde maaker. 23
Een wys besluit, Siet veer voor uit.

De mens en vreest niet voor de Hel;
Op dat hy dat gevaar mocht myden;
Maar steekt hem een oneffen Spel,
Dat mach Zyn teer gevoel niet lyden;
Of dit dan wys'lyck is gedaen,
Dat laat ick voor een ider staan.

De Gouddraadtrecker.

Deugd houd Jeugd.

Bergulde siber draad, getoogen
 Door d' enge poort van eys're Oogen
 Verliest zyn goudts gedaante niet:
 Den broomen gaat door naauwe wege
 En houd zyn luister, cerst verkreegen,
 Tot door den Dood, en al't verdriët.

De Geelgieter.

Alle Schyn, Is geen Syn.

Al heeft dezel glans Gouds gelyken,
 Soo moet sy in de proef beswyken:
 Al blinckt het heil des weerels groots,
 En word voor waar geluck beseeten;
 Het is geen goud, doch soo geheeten,
 Maar koper in de proef des doots.

De Tinne gieter.
Soeckt in usefs den Schat, Van't aller-schoonste Vat.

Den aardsen berg, van vlees en bloed,
Heeft schoone glans in Zyn gemoed,
Indien de Mens daar naa wou Mynen;
Gelyk hy anders is gesint
En blinckende Metaalen vindt,
Die uit de Nacht in't Licht verschynen.

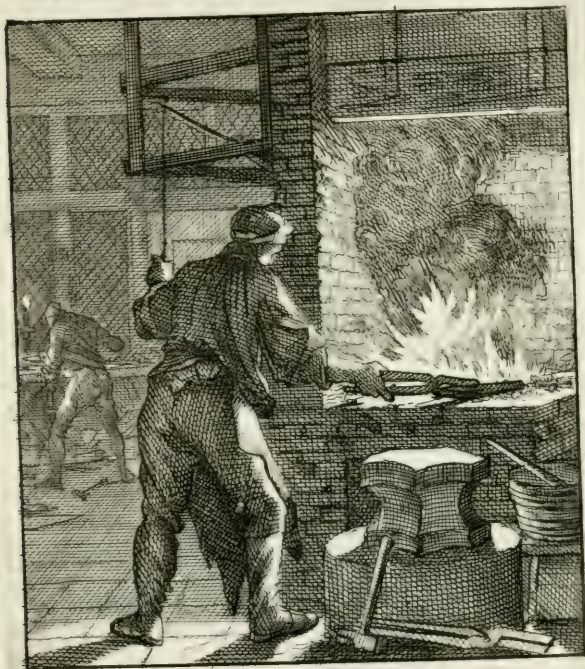

De Balansemaaker.
Houd goed gewicht, Voort naau gesicht.

ÔEvenaer van ons Gemoed,
Hoe noodich is't ons t' overweegen,
Een tydlyck en een Ewich Goed,
Waar ons het meest aan leid geleege
Soo't Ewich deel niet over slaat
Dan is de Schaal vervalst en quaadt.

Besteed uw Vlyt, Ter rechter tydt.

Het Eiser gans doer gloeid met Vuur,
 Is nu bewercksaam van Natuur;
 Dan is het tyd van Fatsoenneere:
 Omens, bewerckt soo uw Gemoeid,
 Ter goeder tyd van 's Leevens gloed,
 Dat u geen naa berouw turbeere.

De Kooperslaager. 29
Alstsal bereidzjn, Salt eind derstrydzjn.

Daar Zyn veel slaagen toe vandoen,
Eer't Weickstuck komt tot Zyn fatsoen:
Soo trest een Haamer op de Vroomen,
Van wederwaardigheid, op dat,
Het Eeuwich menslyk Zielen vat,
Tot een bequaame Stand moecht koomen.

De Lantaaren maaker. 30
Wild ghy niet dwaalen, Volgd Jesus stralen.

Het Woord des Heeren Licht ons voor,
Als een Lantaaren voor de Voeten,
In's Weerels nacht, op't duister Spoor,
Daar't Leeven prykel staat ontmoeten;
Men hou sich by die leid star dicht,
Tot hy ons brencht int Eeuwich licht.

De Messemaaker. 31
Daar lachgen zij, Woond weenen by.

Het Mes in een verkeerde Hand,
Maakt een gevaarelyke stand,
Dies word het kind dat Spel ontnoomen:
Soo is het geen wat gaat naa wens,
In's Meerels welzyn, voor de Mens,
Om tot groot Ongeluck te koomen.

De Swaardveeger. 32
 Een Schaapie, dat nooit bloed vergoot,
 En draagd geen Wolfsklaau aan Zyn poot.

Diët Lam wil volgen op Zyn treden,
 Komt in dees kraam geen geld besteeden,
 Want Zynen Vyand vrees geen Klinch:
 En andren, die sich Vyand toonen,
 Moet hy met lydszaamheid beloonen,
 Soo als de Meester voor hem ginch.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

1950

Het Deugd Geweer is goed, Voort quaad dat u ontmoet.

Of imand noch soo seker schiet,
Hy raakt de rechte Vyand niet:
Maar Suchten, die van't Herte dringen,
Gedreeven door godvruchtigheid,
Syn rechte Waapens in den Stryd,
Om helse Vyandschap te dwingen.

De Schaatsmaaker. 34
Om licht behaagen, Een wichtig waagen.

De Eydelheid, om Vreugd te raapen,
Wyl't weerels hert naar uitvlucht dorst,
Begeeft sich op de waater korst,
En laat de Dood van onder gaapen :
So speeld de Mens op't aerdse Wel,
Als over't gaapen van de Hel.

De Boommaaker. 35

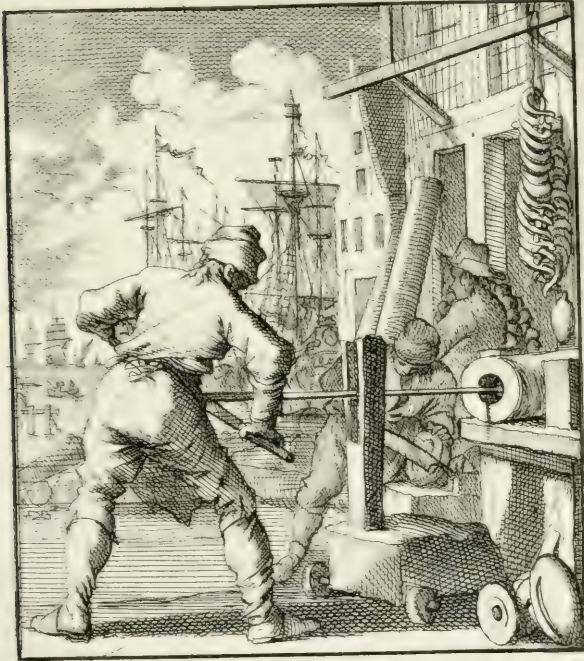
Bloed drijft u neer, Steld u te weer.

Den man die werckzaam is met boomen,
Die maackt vast gang op gang naat west,
En tracht daar door in't Oost te koomen:
Soo doet een Ziel, die staat naat Best;
Die keerd van weelden en vermaaken,
Om soo aan weeldens Bron te raaken.

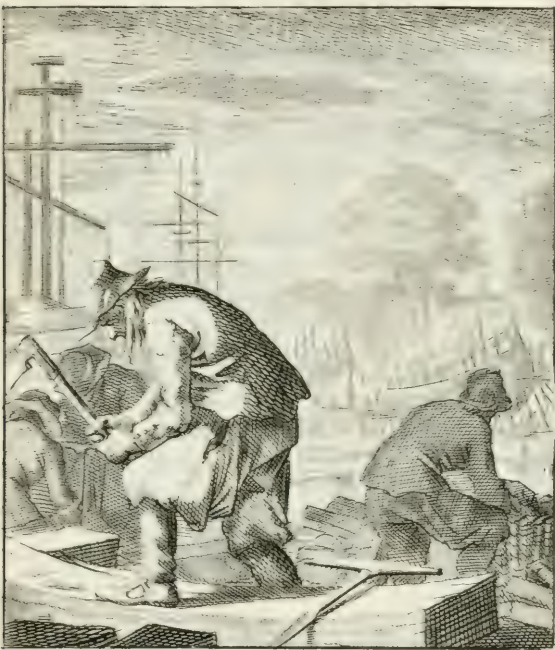
De Pompemaaker. 36

Dien niet te grondwil gaan, Diend hand aan't werkteflaai

Gelyck de Pomp weer overgeeft,
't Geen't Schip door't leck gekreegen heeft,
Soo moet de Mens, in't Schip van't Leeven,
Op's Weerels See, naa God gestreckt,
De Eidelheid, die in hem leckt,
Geduurigaan weer overgeeven.

De Scheepstimmerman. ³⁷
Met Sanden klip, Met's levensSchip.

De Vlyt ontsiet geen Iyfs gevaaren,
In't houten hol, op wilde baaren,
Daar d'afgrond naa het leeven gaapt:
Maar secht men van het Eeuwig leeven,
En hoe men daarna toe most streeven,
Ijs of de Vlyt des mensen slaapt.

De Lyn draaiier.

De ganch is slecht, Maar'twerck is recht.

Den Broomen Zyn verkeerden wandel,
 In't oog van hem, die't niet verstaat,
 Bedriift nochtans een goeden handel,
 Die in het Omweer komdt te baat;
 Dan blyft het leevens Schip behouwen,
 Aan Zyn gevlochte kabel touwen.

De Seile maaker:

De sluygerwind, Dat, daar heit wind.

Het Seil aan ree en mast gespannen
 Gaad over See met Schip en Mannen:
 ôMens, span uit, span uit het Seijl,
 Van hartlijk Willen en begeeren,
 Soo voerd den heilgen geest des Heeren
 U naa de Goudkust, aller heijl.

Soo't niet en sluit, Het lekker tuit .

De banden van aandachtig leeven
En't heilich Woord van God ge geeven
Die moeten 't eedel Zielen Nat
in't menslick herte dicht besluiten ,
Of anders droopier't Wijntie buiten ,
En liet de mens een leedig Vat

De Ollslaager.

Perst Oli van't Gemoed, Dië licht der Vroomheid voet

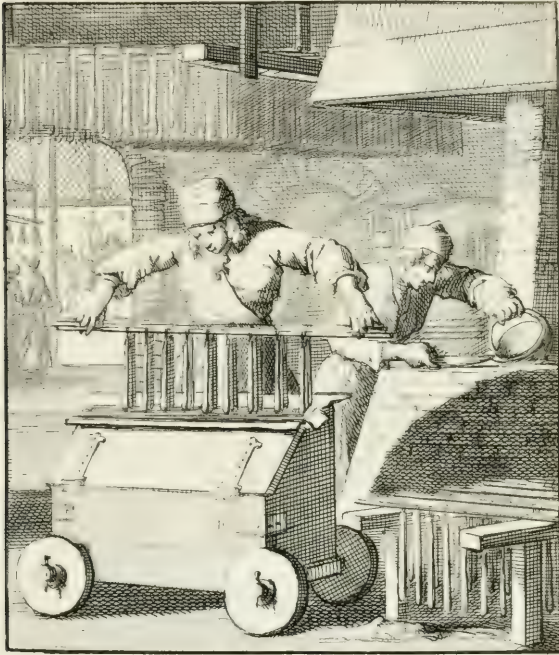

D'oliff boom van het eeuwich leeven,
 Heeft in den doodelyken druck,
 Een schonen Oli uit ge geeven,
 Den Lamp der Zielen tot geluck ;
 Op dat Zyn vuur dien Balsem drincke,
 En eeuwich, voor Gods aanschyn blincke..

De Kaarsemaaker.

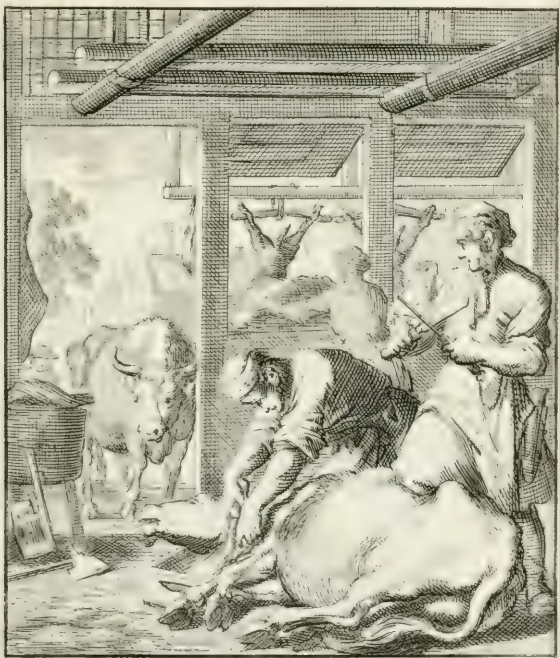
42

Verliest het minst, Om groote winst.

Terwyl het vuur de Kaars verteerd,
Soo word het huis met licht vereerd;
Dat was het doelwit in het maaken:
ôAardse mens van vlees en bloed,
God wil het Licht uit wy Gemoed,
Door 's lichaams sterven en versaaken.

De Vleeshouwer. 43
Onbedacht, Slaat geen acht.

Het Beest treed in zijn mackers bloed
En weet van schrieken noch van mijde,
Gelijk het onbedacht gemoed;
Al sterft zijn naasten aan zijn zijde,
En dat hij siecht een quaade vrucht;
Noch geeft hij sich niet op de vlucht.

De Pasteibacker.

44

Heeden mooy,

Morgen Hooy.

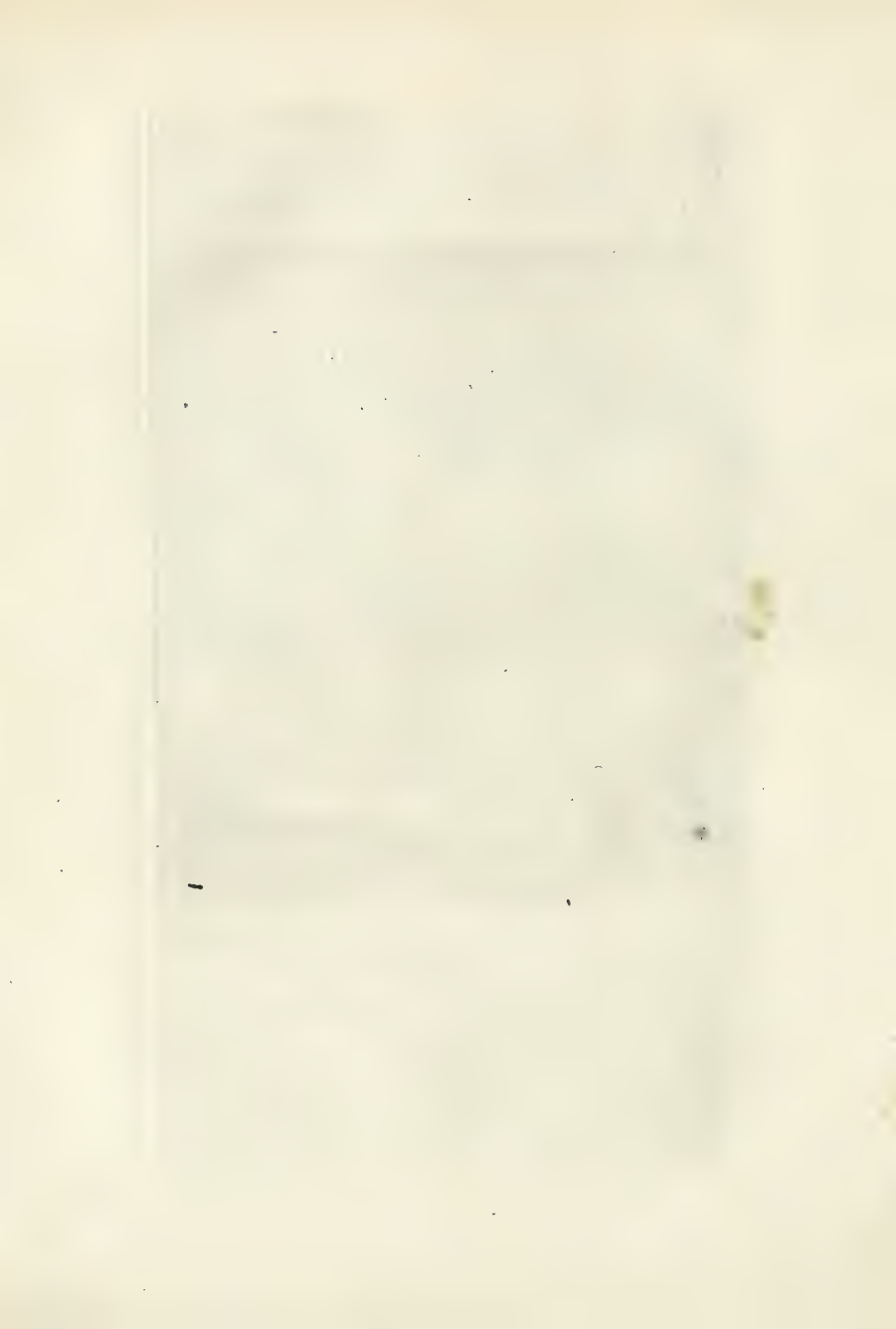
De Bruilofs kost word vast bereid,
Tot voetsel van de Eidelheid;
Doch morgen is de Vreugd vercheene:
Maar had ghy Ooren aan't Gemoed,
Men weet een Feest van eetnwich Goed,
Daar nood de Liefde Gods ons heene.

De Suikerbäcker. 45
In Christi Bloed, Lach God'lyk Soet.

Die't wrange Zuur wil overwinnen
Moet met geen Aquafort beginnen,
Maar Suiker is het rechte Swaard:
ô God! hoe hebd ghy't Suure Leeven,
Uw hoogste Soetheid in gegeven,
En soo .de gröote Val herbaard.

De Apoteker.

46

De drack van Christi bloed, Is kostlyck voort gemoed.

Gelyck het Huys der Aartsent
Door's lichaams quaal en krankheid sy,
Soo is, voor al die heyl begeeren,
Terwyl haar't leed der Zielen queld,
Een Winckel, rycklyck toegesteld,
Die word genoemd, het Woord der heeren

DerechteGaurde, Is niet op aarde.

Het Hof is van de Mens bemind,
Die daar syn lust en uitylucht vind;
Doch in het fleurtie moet hy scheiden:
Hy is dan welbedacht en wys,
Die saaid en plandt in't Parady's,
Daar't leeven eeuwich sal vermyden.

Den Heemel geeft, Wie vangt die heeft.

Staat imands Moolen wel gedraaid
Sijn wicken worden wel bewaaid ,
En't werk van nooddrift word bedreeven
Wie deekt'er aan Genaade mis ,
Dietoegekeerd van herten is
Naat Eein'ig onophotid'lick Geeren .

De luving staat gereed, Waar is het dorstend Leed?

Als Dorst en Dranck malkaar ontmoet,
 Is't Bitter d' oorspronch van het Soet:
 ô Ziel! 't Begeeren en het Geeven,
 Uw Dorst, en 's Leevens springfontyn,
 Sal Eeuwige Verquicking Zyn,
 Die Weelden lust, soeck sulck een leeven.

De Grutter.

50

Dat binnen sit, Ist rechte Pit.

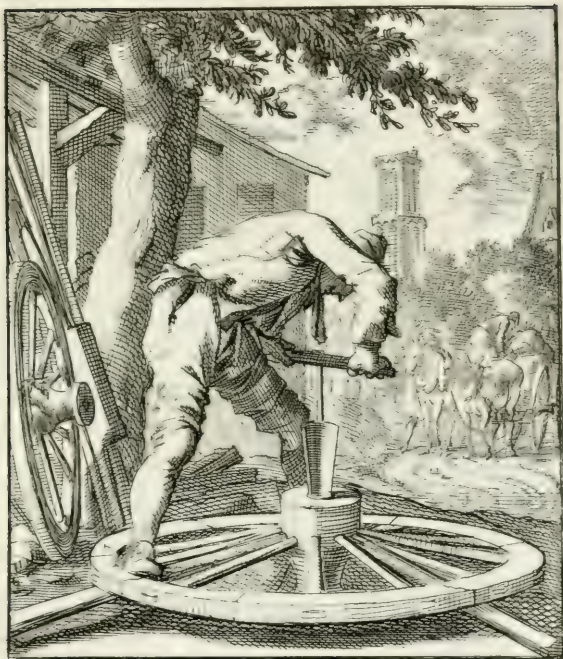

Het Saad van't buitendeel ontbloomt,
Wordt eerst te recht tot eetbaar Brood:
Soo steekt de Kern van't menslyk leeven,
In d'Aardse Bast van Mees en Bloed,
Waar uit Zy heerlyck word ontheeven,
Als God een goede Scheiding doed.

De Waagemaker.
Syt ghy belust op soet gemack,
Laad op den Heer uw lastig pack.

51

d'Uitvinding van het Waagenwiel,
Kan swaare Lasten licht vervoeren :
Wat torst en sleepster meenig Ziel,
Jn't stof van kommer en remoeren ;
Daar's heemels waagen staat gereed,
Om op teneemen, al Zyn leed.

De Saalemaaker. § 2
Uweigen dier, Vereist bestier.

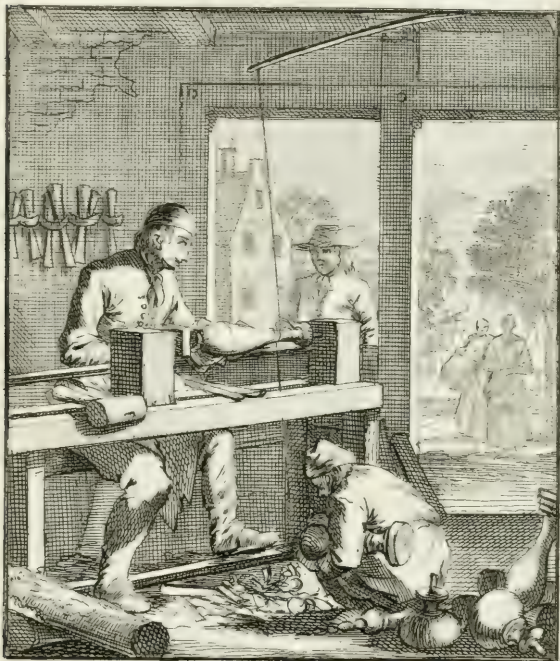
'tGeweldich, trots en weelich Paard,
Word nochtans van den Man bereeden,
Betoemd, besaadeld en Bedaard:
Soo most de Geest, door hooge reeden,
Syn Wilde Dier, van vlees en bloed,
'Betemmen, om een Eeuwich goed.

De Blaasbalckemaaker. 53
Haald door wysucht, Uit God uw Lucht.

De Lucht ter Blaasbalck uitgedreeven
Geeft aan het Vuur een lichtig leeven :
ô Heijlge Lucht uit Gods natuur!
Die't Pinchster Feeft soo schoon bewaaid
En vuurge tongen needer saaiden,
Blaast eeuwich in ons Zielen Vuur.

Duivindingen zyn veel, Doch min voort ewig deel.

De Mens met schranderheid begaast,
 Weet alle ding zyn Eis te geeven;
 En selver blyft hy onbeschaaft,
 In't Block van't onbehouwen leeven:
 Was loflyck deed hy Zyn Gemwed,
 Het geen dat hy Zyn handwerkdoet.

De Instrumentmaaker. 55
't's goed, of quaad, Naa 't oogwit staat.

Het Snaarenspeel, een spys der ooren,
Hoe aangenaam en uitverkooren,
Dat van de Speelkunst werd bereid;
Soo't my Gemoed niet diend tot trappen,
Om tot den Oorspronck op te stappen,
Dan is't; als alles: Eidelheid.

't Herte is te syn Verbonden, Van doodelyke Wonden.

So eeniglit verbrooken Zij,
 De Meester moeder haastig by,
 Op dat het wys'lyck word geneesen:
 Maar of de ruykeloose Ziel,
 In Spies en Swaard van Sondenviel,
 Daar schynd geen swaarigheid te weesen.

De Pruikemaaker.

57

Behaagd de wereld niet, Maar Oog dat alles siet.

Haar, dat Natuur aan ider gaf,
Soot hem niet haagd, het moeder af;
Maar schoormen soo de quaa manniere
Die't Leeven voortbracht vander ieugd,
En plaatsten daar de schoone Deugd,
Dat sou de Mens veel meer verciere.

De Hoedemaaker. 58

De hoed der Deugd is schoon, Meer dan een goude kroon.

Den Hoed is om het Hoofd te hoeden,
Voor sonneschyn, en reegen vloeden:
Versach men ook soo't bloot Gemoed,
Het Hoofd-deel van het mens'lyk leuen,
Met Deugd, om't quaad te weder streuen,
Dan was men koninglyck Behoed.

Wat helpt de Slaaverny, Daar't best vergeeten zy.

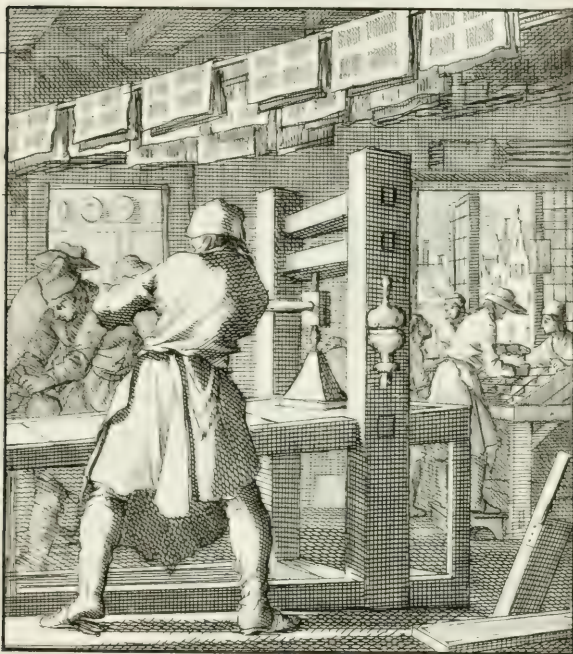
Al is het Vel niet goed om'teeten,
't Is daarom niet onwaard versmeeten:
't Word al door vlyt tot nut gebracht:
Behalven't groot profyt der Zielen;
Dat laatmen slingren en vernielen,
Als Vodden, diemen niet en acht.

De Papiermaaker. 60
Al is het slecht, Het komt te recht.

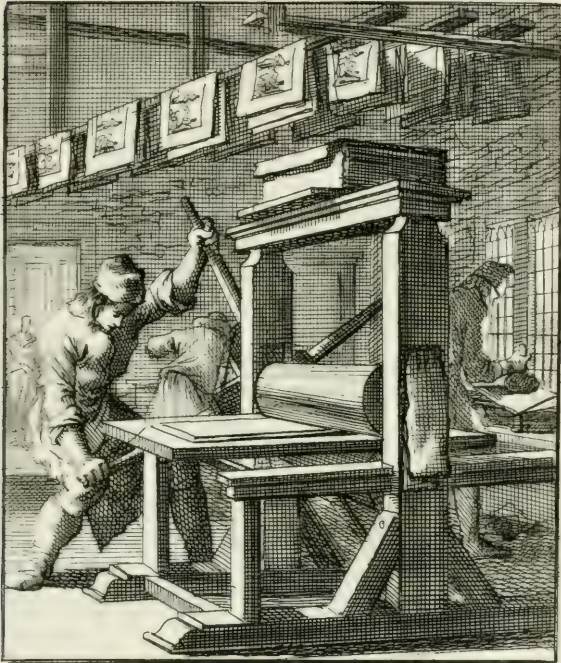
Dus word de oude Voch, door vlyt,
Tot nut van nietw gebruik bereid:
So most de Mens het voddig leeven,
Door wercking van een goe mannier,
Bereiden tot een wit Papier,
Daar's Heeren Wil op wierd geschreven

Schept uw Geluck, Uit pers en druck.

Druckt uw Gemoed op't Woord des Heeren,
Soo, dat, de heil'ge Letter, net,
In't Herte over word geset,
Waar na ghy u moogd reguleeren,
En dat ghy't geen wat God behaagd
Geduurig in uw boesem draagd.

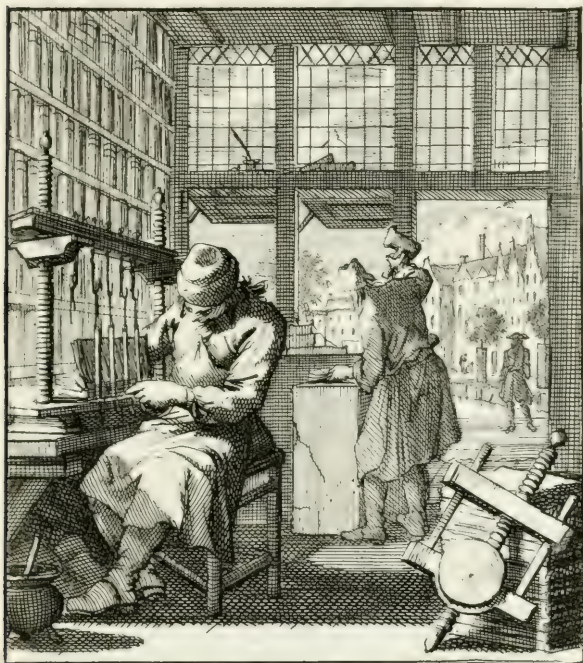
'tGeent hert in sich besluit, Dat druckt het van sich uit.

'tPapier geleegen op de Plaat,
 Mits dat het door de persing gaat,
 Ontvangt een Afdruck van Zyn weesen:
 De Ziel gedrukt op 't Eeuwich Goed,
 Ontvangt Gods Beeld in Zyn Gemoed,
 Waar door hy eeuwich werd gepreesen.

Het oog van tenig weesen, Kant boeckuw's herten leesen.

Lach't weeten heimlyck in de hoecken,
Waar dat den Weg ten Heemel leid,
't Was waard de weerd door te soecken;
Maar nūt de Mens word klaar geseid,
Int Heilig Boeck, van God gegeven,
Steckhem de walg van't heilig leeven.

De Schoolmeester. 64

Maakt medecyn, . . . Niet tot fenyn.

Door Letterkonst, soo hoog verheeven,
Is ons veel nut en heyl gegeeven,
Dat ons de Weg ten heemel toond:
Maar, om het schuim van't Goud te scheidē
Is't misbrutick deeser kunst te myde
Op dat de Wijsheid ons bekroond.

De Orlosmaaker. 65
Datmen bereid is, Terwyl het tydis.

Ô Mens beschick uw Zielen Staat,
Terwyl des leevens Uurwerck gaat;
Want als 't Gewicht is af gelooopen,
Van deese korte leevens tyd,
Daar is geen Ophaal weer te koopen,
Door kunstnoch Geld, noch Achtbaarheid.

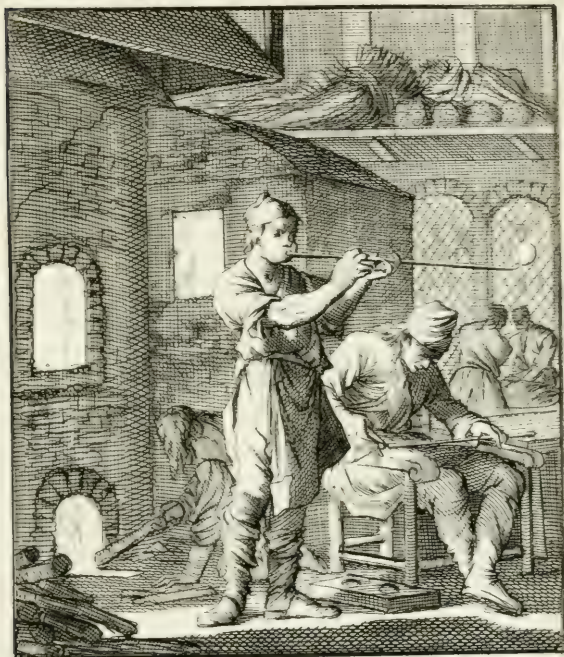
De Spiegelmaaker. 66
Gelykenis hangd af, Van Weesen, dat subx gaf.

In't Spiegelglas van deesen tyd ,
Vertoond sich 't Beeld der Ewigheid;
Dit is een Schaduw, van het Weesen :
Dat Elck dan uit syn Oogen siet,
Want aan een Schaduw heeftmen niet,
Die d'oorzaak soekt, sal Vruchten lesen.

De Glasblaaser. 67

Een fyndr' Stof, Leid ondert' Grof.

Behaaglyk Dat, krystalle glas,
Doorluchtig, oft geen Lichaam was:
Soo sal het weesen van de Vroomen,
Naa dat het eind'ling is beryd,
Uit d' Oven deeser Tyd en Stryd,
In't Eeuw'ig licht te voorschyn koomen.

De Bleeker.

68

Wat pocht ghy op uw Sind'lyckheid,
Diet Kleed der Zielen vuyl verslyt.

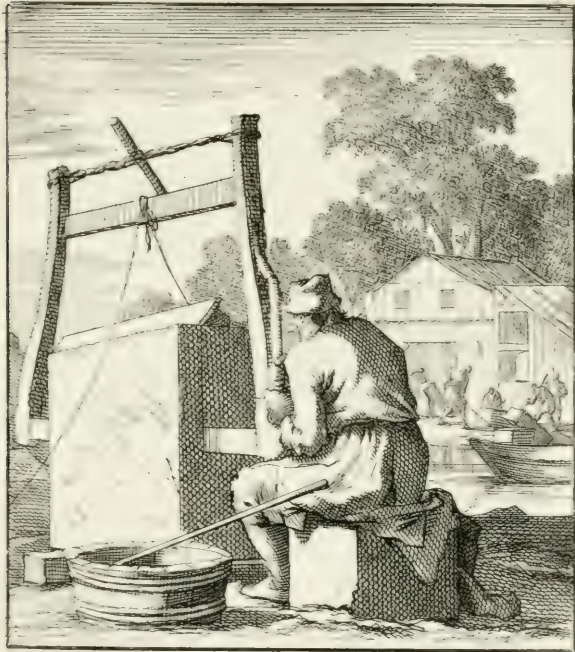
Is't Linnenkleed nuw vuil geraakt,
Het word weer suiver wit gemaakt;
Maar't Binnen kleed, dat God sou haagen,
Ontbreekt het waater en den Seep,
En word, tot stinckens toe gedraagen,
Met vlack, by vlack, en Streep, by Streep.

De Steensaager .

69

Al met'èr tyd,

Aan't end der stryd.

Patsiensi werck, gestaadich aan,
Komd eindling nog wel eens gedaan:
O maare Steen, van 's leevens tyden!
De Dach en Nacht haald heen en weer;
De Saag des Tyds sinckt staadich neer,
Tot dat sich Ziel en Lichaam scheiden.

Hoewel verspreid, Nochtans bereid.

De Steenen worden vast behouven,
Om't machtig Huis meed op te bouwen,
Gelijk des Heeren Jesu werck;
De Steenen, hier en daar gelegen
Bereid, en vleid en schickt ter deegen,
Tot Opstal van Zijn eeuwige kerck.

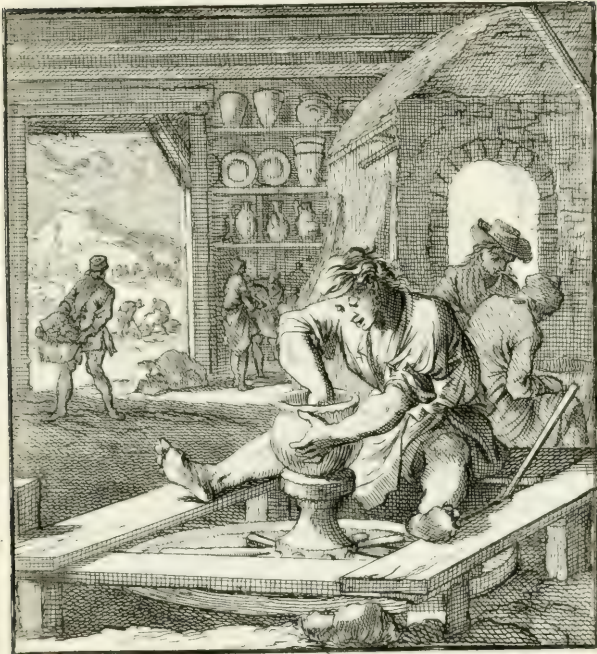
De Godsdienst maakt ons vry, Van Saatan's Slaaverny.

Gelyck als Jsreël van te vooren ,
Den tichel boude in dienstbaarheid,
Soo word de Mens oock slaafs gebooren,
En wurmd in't leem van deesen tyd:
Maar al die't lust, die word van Goode,
Genaade en vryheid aan geboden.

De Pottebacker.
Draagd in uw vat van aarde,
Een Schat van meerder waarde.

72

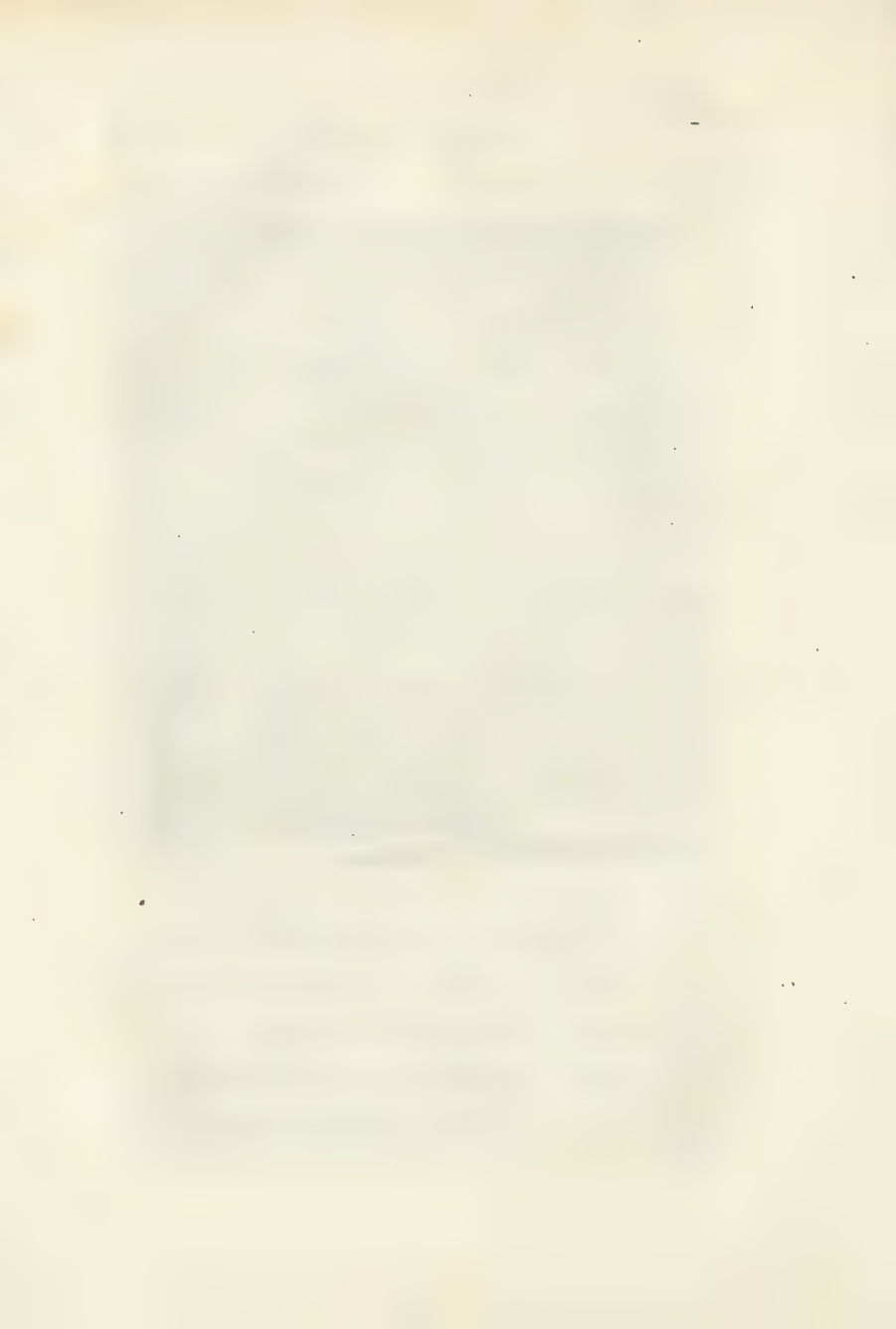

Het aarde Vat, van leem gemaakt,
Gaat heen en weer, om dienst te geven,
Soo lange tot het stukken raakt:
Gelyk het brosse mens'lyck leven,
Een aarde vat, naat sien'lyck deel,
Is 't anderswel, de Breuck word heel.

De Lymmaaker. 73
Hecht uw Gemoed, Aant Eeuwig goed.

Den Slym, uit d' Afgrond opgegeeven,
Doed ons als Lym aan d'Aarde kleeven,
Die wichtig, sinckt, ter hellenwaard:
't's Jders tyd om los te scheuren,
En d'Aanhang Gods voor goed te keuren,
Dat's een verheeven Heemelvaard.

't Is ongesien,

Doch't kan geschien

Van onder't waater word gelieven,
 Een Stof, om Vuur en Vlam te geeven,
 Tot nut en tegenweer der Kouw:
 Soo must de Mens Mateeri vissen,
 Van onder's leevens kummernissen,
 Tot Vreugd, die Eeuwig gloorien souw.

Hoeloo van waarde: 'tjs Stof der Aarden.

Al leidt het diep verleekt voor d'ooen,
Noch soeckt de menselyke vlyt:
Sou welbedachttheid dan niet poogen,
In deesen Berg der Sichtbaarheid,
Te graaven naa't Onsichtbaarweesen,
Een Goud, en Silver, nooid volpreesen.

De Munter .

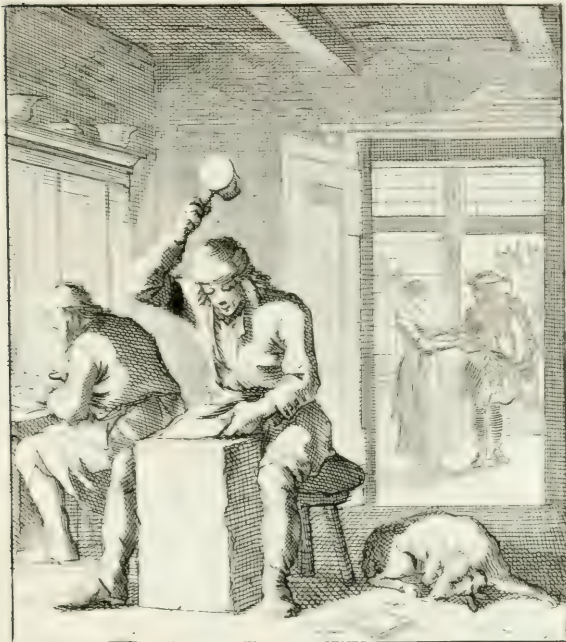
76

Het heit verlicht met heemel schyn,
Begeerd geen Sack van Geld te Zyn.

ô Munt van Silver, en van Goud !
Wat Zyt ghy tot verderf van veele,
Daar't Eidel leeven op vertrouwd,
Dat sich door uwe sucht laat steelen;
Maar't Hert dat op Zyn Schepper siet,
En diend de vreemde Gooden niet.

De Goudslaager. 77
Onder't vlies, Sit verlies.

't Verguld Cieraad, in schijn van Goud,
Is in sich self onwaardich hout:
Ô gaauwe Mens, waar sijn uw oogen?
Des weerels glans is maar een schijn,
Inwendih sal't verachtlyck Zyn,
Een Kunstenaar heeft u bedroogen.

De Silversmit. 78
Hoe eehaustof, Nocht veel te grof.

Blanck Silber alteveel bemind,
Van't Hert dat weerels is gesindt,
Ghy kund den honger niet verscaiden,
Der weldoorziende en keurige Ziel,
Wiens lust op unven Oorspronckiel,
Om sich met Ryckdom t'overlaaden.

Tast naa de grond, Daar't uit ontstond.

Een goud Cieraaden of wat meer
Is veel te wynich, voor de Wyzen,
Die na het schoon Jerues'lem reisen,
Haar oog op kostlyckheid gaad veer
Getorst te syn van goude Straaten
Is waardich't aardse goud te laaten.

De Diamantslyper.

80

't Syn Dropies uit een Bron, Die eindicht, noch begon.

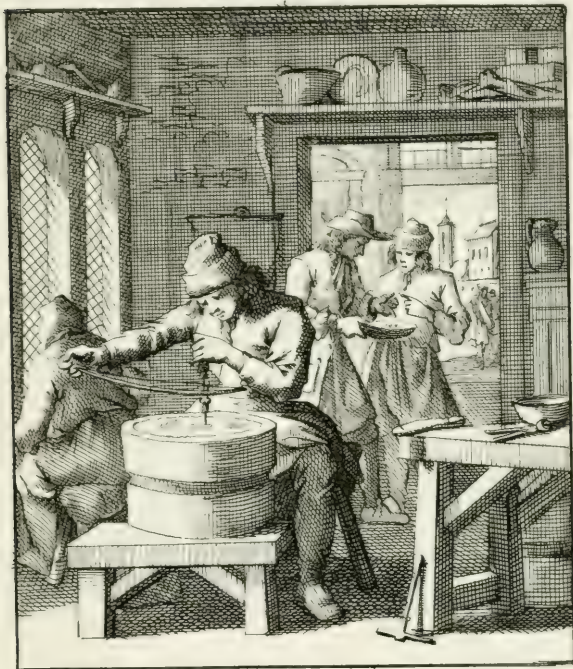

De Mens wil gaaren cierlyck syn,
Door Diamantsteen, of Robyn,
Op dat Syn Rykdom zy gepreessen:
Was beeter dat hijt recht begon,
Omeens te blincken als de Son,
Dat sal een andre Schoonheid weesen.

De Peerelgaater.

81

Ógaatwecoopman soekt en bied, Naát Peereltie, dat Jesus hiet.

Een Schat van onwaardeerlyk goed,
Leid onder 't slecht, gochrugtig leeven,
Gelyck de schone Peerel doed,
Die met een Oester is omgeeven :
Als 't buitenst' afvald door de Dood,
Dan word hy in Gods licht ontbloomt.

De Borduurder.

82

Doorstikt uw Hert met Kunst der Deugd,
Dat ghy voor Eedel gelden meugd.

Al was't ook dat men't Vorstlyck heet,
Met Goud en Sibier overtoogen,

Noch is't te slechtvoort bruilofs kleet,
Dat gelden moed voor d' Eeuw' geOgen:
't Ciraad dat Goden d' Eng'len haagd,
Is't geen de Mens van binnen draagd

De Tapeitwerker.

83

Hoe schoon bereid,

De Dood die scheid.

De Marimere Saal, hoe schoon hy Zy,
Vermaacklyck, door Tapeetsery,
Is slegs een Hut, van Stof en Aarde :
Maar 't Huis met Handen niet gemaakt.
Door hem, die naar het heemds haakt,
Is een Verblyf van hooger waarde.

Al wat lirt oog befiet, is t prinsespaal nog niet.

De Kunt steld ons een Schijn te vooren,
 Hoet in het Weesen staet beschooren,
 Gelijk de groote Schilderij,
 Van't AL der stenelike dingen,
 Die door de Wijsheid staet ontfinjen,
 Overtoond mat in den Oorspronck zy

Herstellen als't vervallen, Dat komt van een op allen.

Een Beeld gewerckt in't koper stof,
Geeft duisend Beelden vansich of:
ô Jesus Christus, hoog gepreesen!
Ghy allerschoonste heemels Beeld,
Ghy hebt'er duisendē geteeld
Door afdruck van uw heilig weesen.

De Beeldhouwer.

86

Ô mens verkies, Winst uit Verlies.

Gelyck als uit den rouwen Steen ,
Het cieraelyck Beeld door kunst verscheen ,
Daar slegs het onnut gaadt verlooren ;
Soo haald de Wysheid Gods, naa wens,
Het Christus Beeld uit Adams mens,
Tot een Circael, in 's heemels kooren.

Is't Dropie soet,

Staat naa de Voed.

Het Maatgesang en Spel der mensen,
Soolieflyk als men ooit kon wenssen,
Is maar een Staaltie van't Geluid,
Dat opgaat uit der Englen Kooren,
Voor d' Eeuwige Oorspronck van het hooren,
Daar Vreugde nooit een Einde sluit.

Daar'tmeestaan is gelegen, Staat meest te overweegen

Soo laag in't stof te Zyn geseeten,
En's hoogen heemels loop te meeten,
Schyn't veel: Maart is van veel meer nut,
Den loop des leevens naa te speuren,
En wat'er Eindling staat te beuren,
Op dat men't Eeuwich Onheil schut.

*De Advokaat.
Het Stof, en Slyck der Aard,
En is den Twist niet waard.*

89

*Wierd Jesus Christus recht ge Eerd ,
Vandie hem met de mond beleiden ,
En welbetracht het geen Hy leerd ,
Van Laaten, Derven, ende Myden ,
Naa Willekeur van't hoogste Recht,
De Rechts geleerdheid had'et slecht.*

De Scheider. 90
Dien ontbind Dat is my Brind.

Het Geoove weesen op den Test,
Geest zynen Geest, of, Alderbest ;
Soo soekt de Wysheid door het Lijden,
Naa Liefdens eigenschap en wens,
Het Geestlyck weesen uit de Mens,
Van't groove deel, tot Hem te Scheiden.

God is de Medecyn, Voor doodlik hiel fenjn.

Is't Leeven machteloos en kianck
Men neemt een viese of bitre Dranck,
Oft Lichaam weder mocht geneesen:
Waarom dan voor een korten tijdt,
Niet aangedacrd wat bitterheid,
Om eeuwighlyck. gesond te weesen.

De Leeraar.

92.

Die gaaren Eeuwige Webaard sag,
Die Preek sich self den gansen dag.

Diët Volck ter heemelwaard sal leiden,
Moet selfs van't Stof der Aarde scheiden,
Dat Leer, en Leeven, t'saamen gaa :
En Elck is hier de wacht bevoelen,
Om door quaa Voorgang niet te doolen,
Men volg het Voetspoor Christi naa.

Eerst gesaaid ,

Dan gemaaid.

Door Landbou, by des Heeren seegen,
Word voor de Mens veel nuts verkreegen:
Maar die een ryken Oost begeerd,
Getroost sich hier een wyzig Slooven,
Op't Veld van Hoopen en Gelooven,
Sijn Vrucht word eeuwig niet verteerd.

Diët Oosten wil beryken, Moet van het Weste wyken.

ô Seeman, die die woeste baaren,
Op goede hoop soo veer doorploegd,
Die sich op reis, naat' Heiland voegd,
Moet oock een wilde Zee bevaaren
Maar houd hy streek, daar's geen geval,
Dat hem goe reis beletten sal.

Ghy al, die swemcl, in's weetels Stroomen,
 't Groot Visnet kund ghy niet ontkoomen.

Gelyk een Visnet aan de Strand,
 Soo, secht de Wysheid, sal't ook weesen,
 Wanneer des grooten Vissers hand,
 Den vangst der Mensen uitsal leesen;
 Het goede in het heemels Vat,
 En't quaade in een leelyk Gat.

De Jaager. 96
De lusten der Sonden, Syn bytende Honden.

Het wilde woud dat Weereld hiet,
Deckt oock een Jaager met Zyn boomen,
Die fel en snel op wildbraad siet;
Elck pas Zyn Jacht, en Strick t'ontkoomen
Vroeg imand, wie dien Jaager is,
Men noemd hem, Vorst der duisternis.

De Koopman. 97

Sied veer, en vroet, Om Eeuwich Goed.

De koopman schiet Zyn Penſgen uit,
En waagd Zyn Goed, uit Oog enHanden,
Op hoop van winst, naa Zyn beſluit;
Soo doen oock de Eedele Verſtanden,
Die ſchieten 't weesen deeser Tjd,
Om 't groote Goed der Eeuwigheid.

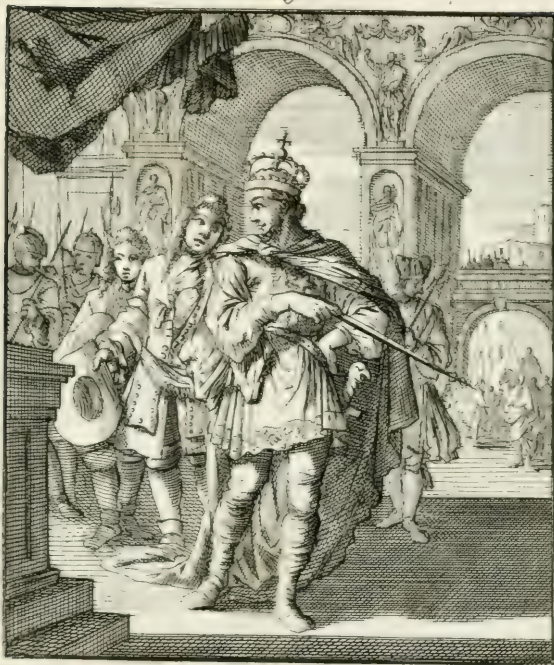
De Krygs man . 98
Verdraagen en lyden, Is Christelyk stryden.

Die't Krygen lust, treck oost noch west,
Maar blyf slegs in Zyneigen nest;
Dat word belaagd, tot aan't Verdoemen:
De Vyand die het dichtste Zy,
Die loopt men onbedacht voorby,
Maar wie dien slaad, die salmen roemen.

De Heerscher.
Heerst over de Rebellen,
Diët Herten Ryk ontstellen.

99

Wierd een Geringe in Zyn leeven,
Tot kooninglyke staat verheven,
Hoe kreed men die geluckstand uit:
Nochtans Zyn dit maar slechte leuren,
Byt Heijl, dat Jder mach gebeuren,
Die Deugd in Zyn Gemoed besluit.

De Doodgraaver.

100

Die sich wat voorlaat staan, Sie deesen Spiegel aan .

Dit is het End van Klyn en Groot ,
Daar wast geen Kruitie voor de Dood ;
Hoe't hecht en kleeft, hier moet het scheiden:
Het is dan best, ica veer het best,
De Deugd omhelst, voor al de rest,
Die sal ons door de Dood geleiden .

